

F. t. l. vedr. borgerlig straffelov

26-årig T, der i 1976 var straffet for overtrædelse af FL § 53, stk. 1, (blodalkoholkoncentration 1,56 promille 1¼-1¾ time efter kørslen) med hæfte i 10 dage og frakendt førerretten i 1 år og 6 måneder, havde gjort sig skyldig i spirituskørsel, idet han med en blodalkoholkoncentration ca. 2½ time efter kørslen på 1,15 promille førte personbil med en efter forholdene for stor hastighed, hvorunder han i en vejkurve mistede herredømmet over bilen, der påkørte et færdselsskilt og en bygning. Ved uheldet pådrog en passager sig kraniebrud, brud i knogleloftet over øjenhulen samt kindbensbrud, hvilket bl.a. medførte blindhed på det ene øje og synssvækkelse på det andet øje. For overtrædelse af FL § 53, stk. 1, m.v. samt straffelovens § 249, stk. 2, idømtes T fængsel i 80 dage og frakendtes førerretten for 8 år.

(VLD af 18.04.1979).

53-årig T havde gjort sig skyldig i spirituskørsel, idet han med en blodalkoholkoncentration ca. 1½ time efter kørslen på 1,89 promille havde ført personbil, hvorunder han mistede herredømmet over bilen og påkørte et rækværk ved et fortov. Ved uheldet pådrog en passager sig væsentlig forringelse af syn, idet venstre øje måtte fjernes. For overtrædelse af FL § 53, stk. 1, og straffelovens § 249, stk. 2, idømtes T hæfte i 40 dage og frakendtes førerretten for 3 år.

(VLD af 08.12.1982).

Retspraksis viser en temmelig standardiseret strafudmåling. Hvor gerningsindholdet i straffelovens § 241 realiseres af en person i spirituspåvirket tilstand, udmåles straffen som udgangspunkt til 6 måneders fængsel.

Hvor der er sket uagtsom legemsbeskadigelse, jf. straffelovens § 249, stk. 1, udmåles frihedsstraffen som udgangspunkt til 20 dages hæfte. I de tilfælde, hvor der foreligger skærpene omstændigheder, ligger frihedsstraffen som udgangspunkt over 40 dages hæfte, men sjældent på mere end 3 måneders fængsel. Som det fremgår af retspraksis, udnytter domstolene alene den nederste del af strafferammen, når straffen for uagtsom legemsbeskadigelse og manddrab skal udmåles for personer, der har realiseret gerningsindholdet i spirituspåvirket tilstand.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at domstolene udmåler for lave straffe, når spirituspåvirkede personer overtræder straffelovens §§ 241 og 249. Forslagsstillerne mener, at hensynet til ofrenes og de pårørendes retsfølelse må have en højere prioritet. Endvidere må præventionshensyn tillægges større betydning.

Der er en nøje sammenhæng mellem retssystemets effektivitet og det forhold, at retssystemet opleves retfærdigt. Mange trafikofre eller pårørende til disse op-

lever retssystemet som uretfærdigt, når der udmåles lave straffe for personer, der i spirituspåvirket tilstand har overtrådt straffelovens §§ 241 og 249. Deres retsfølelse bliver krænket. Dette forhold taler for en generel strafsøkærpelse.

Forslagsstillerne mener desuden, at hensynet til såvel generalpræventionen som individualpræventionen taler for skærpelse af straffen for personer, der overtræder straffelovens §§ 241 og 249 i spirituspåvirket tilstand. Der må være en kraftig formodning for, at potentielle lovovertrædere i nogen udstrækning vil lade sig afskrække af et generelt højere strafniveau. Ligeledes må det antages, at den enkelte lovovertræder i højere grad vil ændre adfærd, når den pågældende udsættes for, at der udmåles hårdere straffe.

Det vil være i modstrid med dansk retstradition at bedømme uagtsomt manddrab og legemsbeskadigelse forårsaget af en spirituspåvirket trafikant som forsætligt manddrab og vold i stedet for som uagtsomt manddrab og legemsbeskadigelse. Imidlertid kan det med rette hævdes, at en spritbilists uagtsomme manddrab eller legemsbeskadigelse sker på en måde, der tilnærmelsesvis bringer forholdet ind under forsætsbegrebet i dansk ret.

Til forsætsbegrebet i dansk ret hører forsætsgraden *dolus eventualis*. Betingelsen for at statuere sådant forsæt er, at gerningsmanden har anset det for muligt, at et til forbrydelsen hørende gerningsmoment var til stede eller en følge kunne indtræde. Har denne bevidsthed om en mulighed været til stede, vil den dog som udgangspunkt højst udgøre bevidst uagtsomhed. Det springende punkt er, hvilke forhold der da kan bevirke, at det subjektive forhold alligevel betragtes som forsæt.

Den ene opfattelse af *dolus eventualis* betegnes som læren om positiv indvilligelse. Knud Waaben beskriver denne lære i »Strafferettens ansvarslære« (G.E.C. Gad, København, 1987), side 151, på følgende måde:

»... I forskellige udformninger kredser læren om den tanke at de der har set noget som muligt kan deles i to grupper: nogle forholder sig accepterende til muligheden (forsæt), andre handler i tillid til eller i håb om at det mulige ikke er eller vil blive en realitet (bevidst uagtsomhed). Den snævrere og mest brugbare definition lyder således. Den der har set et gerningsmoment eller en følge for en mulighed anses som forsætligt handlende, såfremt han, idet han indså muligheden, psykologisk har forholdt sig godkendende eller accepterende til det mulige for det tilfælde at det måtte være den faktiske sammenhæng eller blive den faktiske følge.«

Legemsbeskadigelse og manddrab forårsaget af en spirituspåvirket trafikant falder ikke ind under for-